

**УХВАЛА
ТРЕТЬОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Марінчука Івана Володимировича щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 26 частини першої статті 353, пункту 2 частини першої статті 389 Цивільного процесуального кодексу України

Київ
6 березня 2024 року
№ 46-3(П)/2024

Справа № 3-15/2024(37/24)

Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України у складі:

Первомайський Олег Олексійович (голова засідання),
Городовенко Віктор Валентинович (доповідач),
Юровська Галина Валентинівна,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Марінчука Івана Володимировича щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 26 частини першої статті 353, пункту 2 частини першої статті 389 Цивільного процесуального кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Городовенка В.В. та дослідивши матеріали справи, Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а :

1. Марінчук І.В. звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням перевірити на відповідність частині другій статті 55, частині першій статті 64, пунктам 1, 8, 9 частини другої статті 129, статті 129¹ Конституції України

(конституційність) пункт 26 частини першої статті 353, пункт 2 частини першої статті 389 Цивільного процесуального кодексу України (далі – Кодекс).

Відповідно до пункту 26 частини першої статті 353 Кодексу окремо від рішення суду можуть бути оскаржені в апеляційному порядку ухвали суду першої інстанції щодо „відстрочення і розстрочення, зміни чи встановлення способу і порядку виконання рішення“.

Згідно з пунктом 2 частини першої статті 389 Кодексу учасники справи, а також особи, які не брали участі у справі, якщо суд вирішив питання про їхні права, свободи, інтереси та (або) обов’язки, мають право оскаржити у касаційному порядку „ухвали суду першої інстанції, вказані у пунктах 3, 6, 7, 15, 16, 22, 23, 27, 28, 30, 32 частини першої статті 353 цього Кодексу, після їх перегляду в апеляційному порядку“.

1.1. Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів убачається таке.

Оліївська сільська рада Житомирського району Житомирської області (далі – Оліївська сільська рада) звернулась до суду з позовом до Марінчука І.В. про визнання недійсними договорів купівлі-продажу об’єкта незавершеного будівництва та земельної ділянки. Марінчук І.В. як продавець майна звернувся із зустрічним позовом, у якому просив ухвалити рішення про стягнення з Оліївської сільської ради заборгованості за укладеними правочинами.

Житомирський районний суд Житомирської області рішенням від 21 грудня 2020 року відмовив у задоволенні первинного позову та задовольнив зустрічний позов Марінчука І.В. – стягнув з Оліївської сільської ради заборгованість за договорами купівлі-продажу об’єкта незавершеного будівництва та купівлі-продажу земельної ділянки від 19 грудня 2019 року у розмірі 16 395 485 грн; рішення суду набрало законної сили у квітні 2021 року.

У серпні 2023 року представник Марінчука І.В. – адвокат Евін А.К. звернувся до суду із заявою, в якій просив змінити спосіб та порядок виконання

рішення Житомирського районного суду Житомирської області від 21 грудня 2020 року в частині стягнення з Оліївської сільської ради на користь Марінчука І.В. заборгованості у розмірі 16 395 485 грн через списання зазначених грошових коштів за рахунок бюджетних асигнувань розпорядників та одержувачів бюджетних коштів Оліївської сільської територіальної громади.

Житомирський районний суд Житомирської області ухвалою від 10 жовтня 2023 року, залишеною без змін постановою Житомирського апеляційного суду від 16 листопада 2023 року, у задоволенні заяви відмовив.

Марінчук І.В. оскаржив наведені судові рішення у касаційному порядку. Колегія суддів Третьої судової палати Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду ухвалою від 19 грудня 2023 року відмовила у відкритті касаційного провадження, зазначивши, що „із огляду на відсутність у пункті 2 частини першої статті 389 ЦПК України серед ухвал суду першої інстанції, які підлягають касаційному оскарженню, ухвали суду про зміну чи встановлення способу і порядку виконання рішення (пункт 26 частини першої статті 353 ЦПК України), неможливим є як касаційне оскарження такої ухвали, так і касаційне оскарження постанови апеляційного суду, згідно з якою така ухвала переглядалася“.

1.2. Автор клопотання зазначає, що „частиною 7 статті 435 ЦПК України встановлено, що про зміну способу та порядку виконання судового рішення або відмову у вчиненні відповідних процесуальних дій постановляється ухвала, яка може бути оскаржена. Вказана диспозиція спеціальної норми процесуального закону не передбачає заборони стосовно апеляційного та касаційного оскарження ухвал про відмову у задоволенні заяви про зміни способу та порядку виконання судового рішення“. На думку Марінчука І.В., „відсутність у пункті 2 частини 1 статті 389 ЦПК України серед ухвал суду першої інстанції, які підлягають касаційному оскарженню, ухвали суду про зміну чи встановлення способу і порядку виконання рішення (пункт 26 частини 1 статті 353

ЦПК України) робить неможливим як касаційне оскарження такої ухвали, так і касаційне оскарження постанови апеляційного суду, згідно якої така ухвала переглядалася“.

Суб'єкт права на конституційну скаргу вважає, що „відмова в касаційному оскарженні треба розглядати як порушення конституційного права на судовий захист, яке за статтею 64 Конституції України не може бути обмежене. <...> відсутність можливості касаційного оскарження ухвал суду першої інстанції та постанов суду апеляційної інстанції про відмову у задоволенні заяви про зміни способу та порядку виконання судового рішення призводить до обмеження права на справедливий судовий розгляд та загрожує самій суті цього права, що не відповідає статті 8 Конституції України“.

Обґрунтовуючи свої твердження, Марінчук І.В. цитує приписи Конституції України, Кодексу, Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, посилається на рішення Конституційного Суду України, рішення Європейського суду з прав людини у справі *Шмалько проти України / Shmalko v. Ukraine* від 20 липня 2004 року (заява № 60750/00), а також на судові рішення у його справі, копії яких долучено до матеріалів конституційної скарги.

2. Розв'язуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Відповідно до Закону України „Про Конституційний Суд України“ конституційною скаргою є подане до Конституційного Суду України письмове клопотання щодо перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) закону України (його окремих приписів), що застосований в остаточному судовому рішенні у справі суб'єкта права на конституційну скаргу (частина перша статті 55); конституційна скарга має містити обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих приписів) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на

думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55); конституційна скарга є прийнятною за умов її відповідності вимогам, визначеним статтями 55, 56 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

Марінчук І.В., стверджуючи про невідповідність Конституції України пункту 26 частини першої статті 353, пункту 2 частини першої статті 389 Кодексу, не довів, як саме ці приписи Кодексу порушують його конституційне право на судовий захист, а обмежився лише цитуванням приписів Основного Закону України, Кодексу, зокрема приписів пункту 26 частини першої статті 353, частини сьомої статті 435 Кодексу, які взагалі не стосуються питань касаційного оскарження судових рішень, а унормовують оскарження таких рішень в апеляційному порядку.

До того ж автор клопотання не аргументував невідповідності частині другій статті 55, частині першій статті 64, пунктам 1, 8, 9 частини другої статті 129, статті 129¹ Конституції України оспорюваних приписів Кодексу, а навів власне розуміння деяких зазначених конституційних норм, зокрема щодо забезпечення касаційного оскарження судового рішення, яке заснував на юридичних позиціях Конституційного Суду України, викладених у його рішеннях, що були ухвалені до внесення змін до Конституції України згідно із Законом України „Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)“ від 2 червня 2016 року № 1401–VIII.

Отже, Марінчук І.В. фактично висловив незгоду із унормуванням права на касаційне оскарження ухвал суду першої інстанції після їх перегляду в апеляційному порядку у цивільних справах.

Конституційний Суд України неодноразово зазначав, що особа, яка звертається до Конституційного Суду України, повинна не лише зазначити, а й аргументовано довести, як саме оспорюваний закон (його окремі приписи), який був застосований в остаточному судовому рішенні в її справі, порушує її гарантоване Конституцією України право [Ухвала Першого сенату

Конституційного Суду України від 13 червня 2018 року № 20-у(І)/2018, Ухвала Другого сенату Конституційного Суду України від 10 травня 2023 року № 35-у(ІІ)/2023], однак цитування Конституції України, наведення змісту законів без аргументації невідповідності Конституції України оспорюваних норм закону України не є обґрунтуванням тверджень щодо їх неконституційності (ухвали Великої палати Конституційного Суду України від 24 травня 2018 року № 23-у/2018, від 24 травня 2018 року № 24-у/2018, від 31 травня 2018 року № 27-у/2018, від 7 червня 2018 року № 34-у/2018).

Отже, автор клопотання не обґрунтував тверджень щодо неконституційності пункту 26 частини першої статті 353, пункту 2 частини першої статті 389 Кодексу, чим не дотримав вимог пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 58, 62, 77, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Марінчука Івана Володимировича щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 26 частини першої статті 353, пункту 2 частини першої статті 389 Цивільного процесуального кодексу України

на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Третьої колегії суддів Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

**ТРЕТЯ КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**